

Program na květen 2010

Večer deskových her

úterý 4. května 2010

od 17 do 21 hodin

pořádá Martin Vaněk a Jan Rejšek

vstupné: 30 Kč

Přinášíme další večer plný zábavy. Kromě spousty klasických her vám jako novinku nyní nabízíme několik nově pořízených deskových her pro malé i velké hráče, včetně her s astronomickou tematikou.

Cestopisná přednáška o Sibiři a Mongolsku

čtvrtek 6. května 2010

v 18 hodin

přednáší David Kozubík

vstupné: 50 Kč

Povídání a promítání fotek z letního toulání sibiřským pohořím Východní Sajan i nekonečnou stepí v Mongolsku.

Projekce filmu: „Auto*Mat“

sobota 8. května 2010

v 19 hodin

promítá Vavřínek Havlíček

vstupné: 40 Kč

Ovládáme město, nebo město ovládá nás? Stáváme se automaty? Je pražský primátor spíše cyklista, nebo populista? Jedeme v tom všichni? Inspirující, vtipný a emotivní dokumentární příběh režiséra Martina Marečka hledá hravým způsobem odpovědi na otázky související se životem ve městě, civilizací v pohybu a dobrodružnou cestou občanské aktivity. Osobní příběh o pokusu proměnit město kolem sebe.

Vernisáž výstavy Ely Scholtzové

sobota 15. května 2010

v 17 hodin

pořádá Ivan Havlíček

vstup volný

Výstava obrazů umělkyně z hlavního města Prahy a někdy i z Bratislavy. Výstava je uspořádána s výhledem do budoucnosti. Budoucnost zde bude přímo hmatatelná, bude tak usilovná, že kvůli budoucnosti zapomenete na přítomnost...

Výstava potrvá do 10. června 2010

Přednáška:

„Nebe nad Zlínem 6 – červenec, srpen“

pondělí 17. května 2010

v 19 hodin

přednáší Ivan Havlíček

vstupné: 40 Kč

Šesté povídání o tom, jak vypadá obloha v našich zeměpisných šířkách v létě. Přehledový výklad souhvězdí doplněný snímky mlhovin a jiných vesmírných zajímavostí. Tentokrát budou

prohlédnuta souhvězdí Štír, Vlk, Hadonoš, Had, Herkules, Drak, Střelec, Štír, Orel a Lyra. Přednáška bude opět zaměřena na objekty a úkazy, které na obloze může najít a uvidět každý, pokud ví, kam pohlédnout. V případě příznivého počasí bude po skončení přednášky navazovat pozorování a praktický výklad na pozorovatelně.

Předchozích pět dílů Nebe nad Zlínem je již na stránkách

www.zas.cz nabídnuto volně ke stažení. Také je zde

naskenovaná kniha Dr. Huberta Slouky: Poznejte souhvězdí, kterážto se stala podkladem pro výše uvedený základní kurz.

Večer deskových her

úterý 18. května 2010

od 17 do 21 hodin

pořádá Martin Vaněk a Jan Rejšek

vstupné: 30 Kč

Opět a ZAS a znova. Určeno pro hráče všech věkových kategorií.

Cestopisná přednáška CK Rapant a KČT Zlín: „Turistika po Albánii“

čtvrtek 20. května 2010

v 18 hodin

přednáší Jaroslav Rapant, Roman Lechner

vstupné: 50 Kč

Osobní vyprávění o turistice po přírodních krásách a nedotčené přírodě v Albánii, kde v horách hodiny a hodiny nepotkáte žádného turistu.

Muzejní noc

pátek 21. května 2010

od 19 do 00 hodin

pořádá Ivan Havlíček

vstup volný

Společná akce ZAS a Krajské galerie výtvarného umění ve Zlíně. Prohlídka hvězdárny a pozorování noční oblohy. Slunce zapadá 20:47 SELČ. Měsíc je v první čtvrti, bude tedy pozorovatelný zvečera ještě před západem Slunce. Po setmění budou na obloze ještě jarní souhvězdí od západu Lev, Panna a Pastýř. Velká medvědice bude přímo nad hlavou. Nastupující léto uvede Herkules a později počnou vycházeti pravá letní souhvězdí Lyra, Labuť a Orel a možná bude patrná i letní Mléčná dráha. V případě nepříznivého počasí bude přichystán náhradní program v sále, kde bude možno prohlédnout také výstavu Ely Scholtzové.

Výstava Josefa Ruszeláka

„Skruté souvislosti“

Ještě do 12. května je možno prohlédnout výstavu pastelů a kreseb zlínského malíře a grafika J. R. „do vesmíru na plátně i na papíru“.

Pozvánka pod oblohu

Květnovému soumraku jednoznačně dominuje planeta Venuše. Po západu Slunce se na obloze také pohybují Mars a Saturn. Mars vysoko nad jihozápadním obzorem, Saturn nad východním obzorem. Jupiter vystoupí na oblohu méně jak hodinu před úsvitem. Na sklonku měsíce se na obloze také ještě velmi nízko objeví planeta Merkur.

Venuše se při soumraku pohybuje vysoko nad západním obzorem. V dalekohledu bude, vzhledem k malému úhlovému průměru a téměř kompletně osvětlenému disku, poměrně nezajímavá. V květnu projde Venuše na obloze velmi blízko některých hvězd a otevřených hvězdokup. 1. května bude vzdálená ¼° od hvězdy Kappa Tauri, 21. května ji můžeme spatřit vzdálenou 1° od hvězdokupy M35 a 27. května se pak dostane blízko hvězdě Epsilon Geminorum (největší přiblížení 17' však bude pozorovatelné pouze z východní Asie).

Mars dosáhne 4. května východní kvadratury (na obloze se bude nalézat 90° východně od Slunce). Během kvadratury lze teoreticky pozorovat fázi planety. Z našeho pohledu se kotouček planety jeví osvětlený jen z 90%. Rozdíl této fáze oproti plnému kruhu je velmi malý, proto fáze Martu bude pouze pozorovatelná jen obtížně.

Saturn se na obloze pohybuje v přímce poměrně jasných objektů (Polux-Mars-Regulus-Saturn-Spica). Všechny září o jasnosti zhruba 1 magnituda. Saturn se pomalu blíží ke konci svého západního pohybu po obloze (vzhledem k hvězdám) směrem do hlavy souhvězdí Panny a od 31. května se bude pohybovat opět na východ. Na konci května dosáhnou Saturnovy prstence minimální sklonu od roviny oběhu planety (budou vzhledem k ní skloněny pouze o 1,7°) a začnou se zase vyklápat.

Jupiter se nachází v souhvězdí Ryb a vychází na oblohu zhruba v době západu planety Saturn. Na začátku května to bude na začátku úsvitu. Později už pár hodin před úsvitem. Jasnost Jupitera bude -2,2 magnitudy a jeho úhlový průměr se v průběhu měsíce zvětší z 35" na 38".

Uran se bude na obloze pohybovat velmi blízko Jupitera. 8. května nastane konjunkce těchto planet.

Neptun se pohybuje mezi Vodnářem a Kozorohem. Při východu Slunce ale bude pro pozorování příliš nízko nad obzorem.

Merkur byl na konci dubna v konjunkci se Sluncem. V průběhu května se ale od něj na obloze posune o 25°. V tuto dobu na něj může být docela zajímavý pohled, protože kotouč planety bude osvětlený pouze z 39%.

Měsíc bude v poslední čtvrti 6. května, v novu 14. května, v první čtvrti 20. května a úplněk nastane 27. května.

Pozorování noční oblohy se konají v květnu vždy v pondělí, středu a pátek, od 21:00 do 23:00 hodin.

Nebude-li počasí přát, nabízíme prohlídku hvězdárny, astronomické techniky a instalovaných výstav.

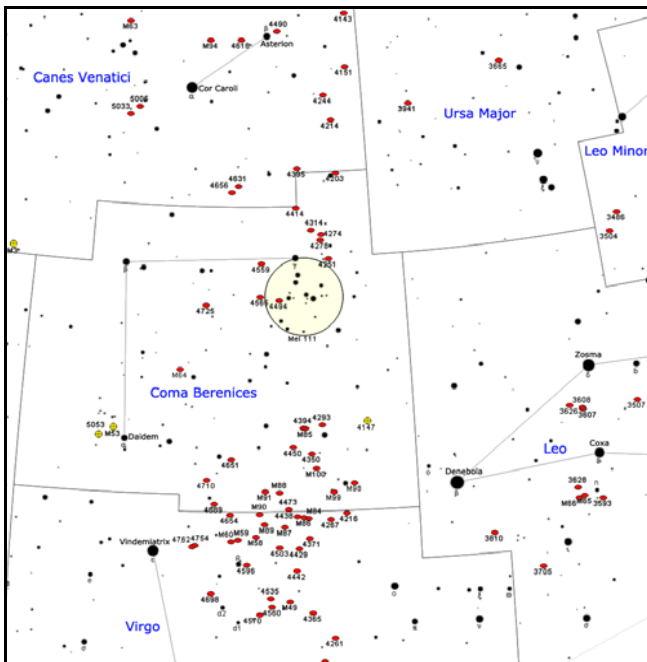
vstupné: dospělí 30 Kč, děti do 1,2 m výšky 15 Kč

Jarní galaktická obloha

M 51 Vírová galaxie, NGC 5194

Byla objevena Messierem v roce 1773, ale spirálová podoba byla odhalena až v roce 1845, Lordem Rossem. Stala se tak první galaxií spirálového typu, která byla rozpoznána vizuálně. Patří do malé skupiny galaxií v Honičích psech. Je zde dominantním členem. Nachází se 13 miliónů světelných roků daleko a patří k jasnějším galaxiím na obloze (8,4m).

Bližké galaxie v souhvězdí Panny, Vlasech Bereniky, Lvu a Honičích psech.

Z našeho místa v Galaxii máme do vzdáleného vesmíru výhled jen mimo blízké struktury Mléčné dráhy. Jiné galaxie a jejich skupiny můžeme tedy vidět nejlépe tam, kam se nám na oblohu nepromítá Mléčná dráha. Obloha se nám takto nabízí na jaře a na podzim. Na jarní obloze dominují souhvězdí Panna, Lev, Vlasy Bereniky a v nadhlavníku Velká medvědice. Mezi Velkou medvědicí a Vlasy Bereničinými je ještě velmi malé a hvězdami nenápadné souhvězdí Honičích psů. A právě tudy je možno pohlédnout do skutečných vesmírných dálav na cizí galaktické ostrovy.

NGC 4565 Jedna z jasnějších členů (9,6 mag) 31 miliónů světelných roků vzdálené kupy galaxií Coma I a absolutní magnitudou $-20,3$. S průměrem 125 000 ly je srovnatelná s naší Mléčnou dráhou.

M104, NGC 4594 – Sombrero

Spirálová galaxie s tmavým prachovým pásem. Je jednou z nejjasnějších a největších galaxií v kupě Coma-Virgo, je od nás daleko 65 miliónů světelných roků.

Vydává Hvězdárna Zlín – Zlínská astronomická společnost,
Lesní čtvrť III / 5443, 760 01 Zlín, www.zas.cz

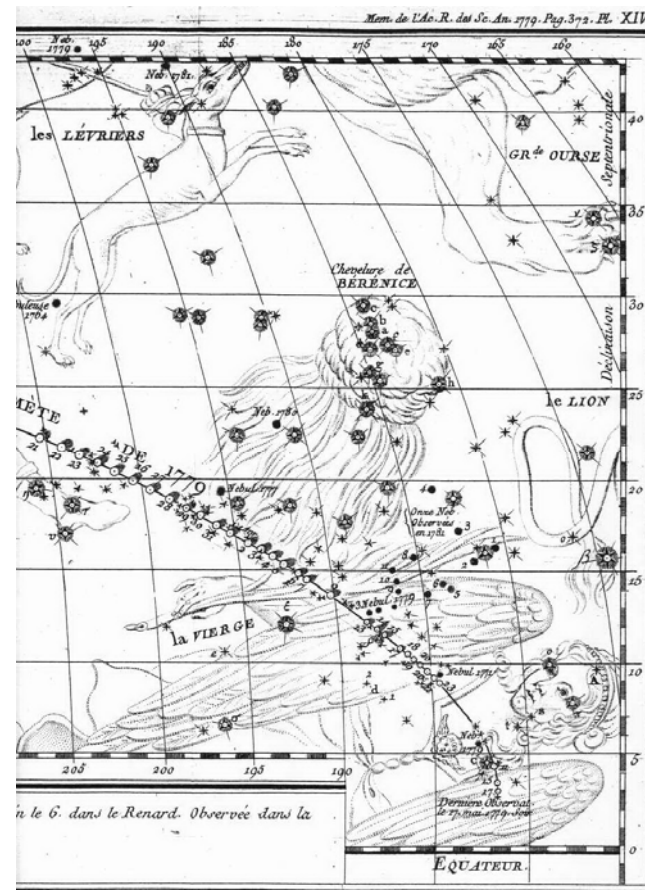
telefon pro podávání informací a objednávání akcí: 732 804 937

telefon do budovy – dovoláte se jen v době, kdy je hvězdárna otevřena veřejnosti: 736 734 511

Připravili Ivan Havlíček a Petr Cagaš

Zlínská astronomická společnost

Hvězdárna Zlín

Kometa z roku 1779 zaznamenaná Charlesem Messierem. Zakresleny jsou i jasné galaxie v souhvězdí Panny a Vlasech Bereničiných.

KVĚTEN 2010

www.zas.cz

